

Luonnonvarakeskuksen tutkimuspuisto tutkimusviestinnän, koulutuksen ja matkailun sisältö ja palveluympäristönä. Metsäbiotalouden näyteikkuna 2

Tausta

Luonnonvarakeskuksen koordinoima Metsäbiotalouden näyteikkuna hanke päättyi 30.6.2021. Hankkeessa on koottu laaja toimijaverkosto avaamaan kokonaiskestävän metsäbiotalouden perusteita. Tutkimuspohjaiset metsäbiotalouden demonstraatiot on hankkeessa koottu Luonnonvarakeskuksen tutkimuspuistoon, sen virtuaaliseen ja avoimeen VR-ympäristöön metsäbiotalous.fi:ssä, sekä Metsämuseo Lusto. Yhteishankkeen toteuttajina ovat toimineet Luonnonvarakeskus, Metsähallitus, Itä-Suomen Yliopisto, Metsämuseo Lusto sekä Savonlinnan kesäyliopisto.

Hanketta on rahoitettu EAKR-rahoituksella ja metsäbiotalouden näyteikkunatyö on viestinnällisenä toimenpiteenä Etelä-Savon metsäohjelmassa. Hankkeen laaja metsä- ja koulutusalan organisaatioiden asiantuntijoista koostuva ohjausryhmä on arvioinut hankkeen erittäin onnistuneeksi ja kannustanut toiminnan jatkamiseen muun muassa uuden rakennerahastokauden tarjoamin resurssein. Ohjelmakausien taitteeseen on saatu pieni 40 000 euron siltarahoitus Maa- ja Metsätalousministeriöstä. Samaan yhteistyöhön liittyy Luston ja Luken käynnistämä Tutkimuspuiston kesäopasviestintä, johon haetaan parhaillaan harjoittelijoita XAMK:n ja UEF metsäopiskelijoista kesälle 2022 Suomen metsäsäätiöstä saadun rahoituksen turvin. Metsäbiotalouden näyteikkunatyö kytkeytyy Suomen akatemian UNITE-lippulaiva hankkeen toteutukseen; UNITE hankkeen johtaja toimii tässä hakemuksessa kuvatun hankkeen ohjausryhmän puheenjohtajana.

Metsähallitus mittaa laskurein ja kyselytutkimuksin Punkaharjun harjualueella ja sekä tutkimuspuistossa vierailijoiden matkailijoiden määrää: vuoden 2021 elokuun alkuun vierailijoiden määrässä oli kasvua 22% edelliseen vuoteen ja kävijämäärä oli 160000 – tutkimuspuiston kävijämäärä oli kasvanut eniten.

Xamk-Metsätalousinsinöörien koulutusohjelma on valmistele massa tutkimuspuiston sisältöjen kytkentää koko koulutusohjelmansa syyskurssille, tarvittaviin majoitus ja toimintaympäristön palveluihin syntymässä hyvät valmiudet Luonnonvarakeskuksen vanhoihin toimitiloihin siirtyneen matkailutoimijan kautta. Lisäksi XAMK koulutusohjelmien kanssa pystytään tehostamaan tutkimusviestintää ja biotalouden koulutusta edistävää yhteistyötä opetusharjoitteluiden ja opinnäytetöiden tarjontaa ja yhteisohjausta kehittämällä.

Kuva 1. Monimuotoisuuskohde Luken VR-puistossa. Kohde kuvattu Luonnonvarakeskuksen tutkimuspuistosta Punkaharjulla, jossa sama kohde opastein ja sisällöt QR -koodilla. Kyseinen 1908 perustettu koe on esimerkki jatkokehittävistä monimuotoisuuden ja hiilenkierron demonstraatiokohteista.

Hankekuvaus/Toimenpiteet ja Kustannusarvio

Hankkeen toimijana Luonnonvarakeskus, yhteistyötä jatketaan edellisessä hankkeessa rakentuneen laajan verkoston kanssa.

YHTEISTYÖTAHOT

Metsämuseo Lusto, Punkaharjun matkailu ry, Metsähallitus, Luontopalvelut ja metsätalous, Suomen Metsäkeskus, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk, Itä-Suomen yliopisto, Bitcomp oy, Metsägroup oy, Stora Enso, UNITE -flagship verkosto

Toteutusaika 1.6. 2022 - 31.12.2024

Kohderyhmä: Biotalous koulutus, Luontomatkailijat, Matkailupalveluiden tuottajat sekä valikoitujen sisältöjen osalta VR puiston kautta kaikki metsistä kiinnostuneet

Toimenpiteinä Metsäbiotalouden näyteikkunahankkeessa (2019-2021) käynnistetyn Luonnonvarakeskuksen tutkimuspuiston ml. VR-puisto jatkokehitys ja nykyisten sisältöjen markkinointi ja palvelunmuotoilu

- TPK 1 Saavutettavuuden kehittäminen
 - Tutkimuspuisto kohteiden fyysinen saavutettavuus
 - polutuksien parantaminen /pinnoitukset
 - Tutkimuspuiston kohteiden digitaalinen saavutettavuus
 - verkkoyhteyksien parantamiselle toteutussuunnitelma
 - IoT teknologian lisääminen kenttämittauksissa ja tutkimustiedon tarjoilu alan koulutukseen sekä matkailun vetovoima ja sisältötuotteiksi
 - Digitaalisten sisältöjen kehittäminen
 - saavutettavuus kriteeristön huomiointi ja kieliversiointi
 - VR-puiston sisältöihin botti-avustaja käyttäjän tueksi
 - Opastukset/reititykset
 - tutkimuspuistoon suunnitellaan ja tuotetaan uusi ”Tutkijan tie” koulutuspolku
 - parannetaan nykyisten reittien opastus, kuljettavuus sekä kohteiden ja sisältöjen käytön seuranta

- TPK 2 Kohteiden paketointi eri kohderyhmille
 - vuodenajoille (koulutus/matkailu, kävely/pyöräily/hiihto/auto)
 - palvelunmuotoilu koulutukseen ja matkailutoimijoille

- TPK 3 Nykyisten sisältöjen jatkokehitys ja laajennukset
 - Metsät ja metsäntuotteet muuttuvassa ilmastossa ja toimintaympäristössä teema
 - Muuttuva ja reaaliaikainen metsävaratieto ja tietotarpeet
 - ◆ Sateliittidata uudenlaisten metsäpalveluiden tuottamisessa (Bitcomp oy)
 - ◆ Metsien käsittelyvaihtojen monipuoliset tulevaisuustarkastelut (Motti, maisematarkastelut STORA ENSO yms)
 - Metsien ekosysteemipalvelut ja niistä muotoiltavat uudet liiketoimintamallit
 - ◆ Terveys ja hyvinvointipalvelut
 - ◆ Ilmastonmuutoksen hillintä
 - Hiilensidonnan lisääminen (metsänjalostus ja metsäkäsittelyt)
 - Hiilinielukauppa?
 - Ilmastokestävä metsähoito (metsänjalostus ja metsäkäsittelyt)
 - Metsien monimuotoisuuden ja hiilenkierron tutkimuspohjainen demonstraation valmistelu ja esittely
 - Monimuotoisuuskohteen monimuotoisuuden ja hiilitaseen mittaaminen ja määrittäminen sekä lasketaan niiden pohjalta kohteen tulevaisuuden kehitys skenaariot mottisimulaattoriin sovitamalla
 - Sekametsät ja metsänkasvatuksen vaihtoehdot
 - Uusien demonstraatiokohteiden perustaminen tutkimuspuistoon (5-7 kpl). Kohteet perustetaan nykyisten havaintokohteiden läheisyyteen sekä 100-ha "simulaatiometsän" valikoiduille kuvioille. Simulaatiometsä on jo nyt kytketty Stora Enson eMetsä visualiosintiin. Tutkimuspohjaista metsänkehityksen demonstraatiota lisätään kytkemällä Luken Mottisimulaattori kohteisiin. Kytkeä palvelu myös uuden tutkimustiedon viestintää 2022 käynnistyneestä XX akatemia hankkeesta (Jari ?)
 - Vesi ja Saimaa biotaloudessa

- TPK 4 Toiminnalliset laajennukset
 - Kesäkoulupilotit ja AMK yhteistyön käynnistys
 - Summer School UEF (kv maasteritason koulutus, Prof Frank Berninger)
 - Xamk metsätalouden koulutuksen opintojaksot, harjoittelujaksot ja opinnäytetyöt
 - Koulutus ja matkailupalveluiden pilotointi yhdessä Punkaharjun matkailuyrityksen kanssa
 - Käytännön metsätalouden ja jatkojalostuksen demonstrointimahdollisuuksien lisääminen (kartoitus ja kohteiden päivittyvyys fyysisinä ja digitaalisina sisältöinä)
 - Viestinnälliset koulutuspilotoinnit erikoisryhmille (virkamiehet, elinkeinoelämän avainasiakkaat, media)

Kustannukset ja rahoitus

	2022	2023	2024	
Työkuukaudet	10	24	9	
Palkat	49808	119437	48056	
Sivukulut	14942	35831	14417	
Flat rate 40	25900	62107	24989	
Yhteensä	90650	217375	87462	395487

Rahoitus:

EAKR, Luonnonvarakeskus, Savonlinnan kaupunki, Itä-Savon yliopistosäätiö, Punkaharjun Matkailu ry

INFRAhanke

Konkreettisenä vihreäsiirtymän sisarhankkeena tutkimuspuiston polutukset, telemasto ja digitalisointi (tutkimus, opastus, kävijäseuranta)